

Van het grootste ki-station in Zuid-Amerika tot een TPI-fokprogramma in Noord-Amerika, van stieren met een mix van holstein- en jerseybloed in Nieuw-Zeeland tot de dubbeldoel-fleck-viehstieren in Centraal-Europa. Ook de buitenlandse markten van CRV leveren een belangrijke bijdrage aan de omzet van het bedrijf. In een serie stelt Veeteelt ze één voor één voor. Voor het eerste deel reizen we af naar Zuid-Amerika.

deel 1	Brazilië
deel 2	Oceanië
deel 3	Verenigde Staten
deel 4	Centraal-Europa
deel 5	Emerging markets

Braziliaanse ki-markt groeit in sneltreinvaart

Stieren die in de buitenlucht staan, een inseminatiegraad van 22 procent en een ki-markt die in een jaar tijd met ruim 30 procent groeide. De Braziliaanse vestiging van CRV heeft te maken met heel andere omstandigheden dan die in Nederland en Vlaanderen. De hoogste tijd voor een kennismaking.

De groeicijfers klinken imponerend. In het boekjaar 2018-2019 groeide de Braziliaanse ki-markt met 19 procent. Maar dat is nog niks vergeleken met het boekjaar 2019-2020: toen dijde de ki-markt met nog eens 31 procent uit tot een omvang van zo'n 22 miljoen doses. Voor Nederlandse en Vlaamse begrippen zijn het duizelingwekkende getallen. Ook de Zuid-Amerikaanse vestiging van CRV profiteerde van die sterk gestegen vraag. 'We hebben jaren rode cijfers geschreven in Brazilië', zegt Rudi den Hartog, die er sinds twee jaar de scepter zwaait. 'Maar afgelopen jaar heeft CRV hier voor het eerst in jaren positief gedraaid.'

Vleesvee is duidelijk de aanjager van die klinkende getallen. De inseminatiemarkt voor melkvee breidde afgelopen jaar met zo'n 10 tot 12 procent uit. De groei bij vleesvee lag beduidend hoger. Den Hartog hoeft niet lang te zoeken naar een verklaring daarvoor. 'Vanwege de uitbraak van varkenspest in China in 2018 is de vraag naar varkens- en kippenvlees uit Brazilië enorm toegenomen. In het kielzog daarvan groeide ook de vraag naar rundvlees. De vleesprijzen zijn flink gestegen, wat ondernemers stimuleerde om uit te breiden.'

Grond, zon, licht en water

Die ruimte is er volgens Den Hartog ook in Brazilië, dat nu al wereldwijd de grootste exporteur van rundvlees is met zo'n 2,3 miljoen ton vlees op jaarbasis. 'We hebben meer dan voldoende grond, zon, licht en water. Het klimaat zorgt ervoor dat we jaarlijks drie gewassen kunnen verbouwen. In januari gaat de soja van het land, daarna zaaien we op hetzelfde perceel mais en tropisch gras in.

Bij een goed management zijn er eigenlijk geen grenzen, maar mensen moeten wel willen investeren.'

Den Hartog wijst op de 200 miljoen hectare grasland die Brazilië rijk is. 'Ongeveer 130 miljoen hectare daarvan bestaat uit oud grasland dat slecht wordt bemest. Met de juiste bemesting en nieuwe rassen kan tropisch gras hier 8 tot 10 centimeter per dag groeien. Nu produceren we in Brazilië 67 kilogram vlees per hectare per jaar. Dat kan gemakkelijk verdrie- of verviervoudigen', meent de Nederlander, die al 37 jaar in Brazilië woont.

Inseminatiegraad: 22 procent

Van grote bedrijven met 50.000 stuks vleesvee tot kleine bedrijven met 10 tot 20 melkkoeien; de variatie in bedrijven is groot in Brazilië. 'Het gros van de melkveebedrijven heeft zo'n 300 tot 500 koeien. De meeste vleesveehouders hebben 3000 tot 5000 stuks vleesvee', weet Den Hartog. Samen hebben ze zo'n 214 miljoen runderen. Vleesvee neemt van de Braziliaanse veestapel ruim driekwart voor rekening; bijna een kwart komt op het conto van melkvee. Maar de inseminatiegraad is laag: slechts 22 procent van de vrouwelijke dieren in de vruchtbare leeftijd wordt geïnsemineerd. Bij melkvee ligt dat percentage zelfs nog iets lager. 'Ook daar ligt dus nog een enorm potentieel', geeft Den Hartog aan. 'We overwegen nu om weer inseminatiecursussen aan te bieden. We moeten veehouders leren insemineren, anders gaan we niet groeien.' Het insemineren verloopt in Brazilië anders dan Nederlandse en Vlaamse melkveehouders gewend zijn. Met hormoonbehandelingen synchroniseren veehouders de tocht van de koeien. Vervolgens kunnen ze de dieren in

aantal inwoners: **210 miljoen**
 oppervlakte: **8,5 miljoen vierkante kilometer (240x Nederland)**
 aantal stuks vleesvee: **164 miljoen**
 aantal stuks melkvee: **50 miljoen**

vleesproductie per jaar: **10,2 miljoen ton per jaar**
 aantal slachtingen per jaar: **40 miljoen**
 inseminatiegraad: **22 procent**
 jaarlijkse afzet CRV Brazilië: **2,4 miljoen doses**
 jaarlijkse export CRV Brazilië: **130.000 doses**

een kort tijdsbestek insemineren. ‘Zeker op grote vleesveebedrijven met duizenden hectares is dat een uitkomst’, vertelt Den Hartog. ‘Daar is het eenvoudiger om alle koeien bij elkaar te brengen dan om ze individueel ertussenuit te halen om ze te insemineren.’

500 stieren in de buitenlucht

Dat de ki-markt in Brazilië groeit, merkt Den Hartog het best aan het eigen ki-station Bela Vista. ‘Er is afgelopen jaar een explosieve groei geweest van stieren waar sperma van wordt gewonnen. Er staan nu op Bela Vista 180 stieren meer dan een jaar geleden rond deze tijd.’ Bela Vista is het paradepaardje van CRV in Zuid-Amerika. Het hypermoderne ki-station ligt in Botucatu in de staat São Paulo in het zuiden van Brazilië, op zo’n drie uur rijden van het kantoor van CRV in Sertãozinho. Het 130 hectare grote terrein ligt op 1100 meter hoogte. ‘Vooral voor de angusstieren is dat prettig. Die gedijen beter in een wat minder heet klimaat’, geeft Den Hartog aan. Ook vanwege de geïsoleerde ligging – in de wijde omgeving is geen melkvee- of vleesveebedrijf te bekennen – koos CRV voor deze locatie. Het terrein is 130 hectare groot, zodat de fokkerijorganisatie ook haar eigen ruwvoer kan produceren.

Op het in 2017 geopende ki-station is plek voor zo’n 500 stieren. Er lopen holsteins, maar ook de tropische melkveerassen gir en girolande en vleesveerassen als nelore en angus zijn vertegenwoordigd. In de buitenlucht hebben ze elk een eigen veldje inclusief een afdakje. Geasfalteerde paden leiden de stieren naar een overdekte spermawinhal, waar dagelijks zo’n 75 tot 80 stieren springen.

Via een ondergronds pneumatisch systeem gaan de geproduceerde rietjes rechtstreeks naar het laboratorium.

Grootste ki-station in Zuid-Amerika

Afgelopen jaar produceerde Bela Vista meer dan 4,1 miljoen rietjes. ‘Van elke drie in Brazilië geproduceerde rietjes komt er één hier vandaan’, klinkt Den Hartog trots. ‘Bela Vista is het grootste ki-station van Zuid-Amerika.’ De rietjes zijn niet alleen voor eigen gebruik. Ongeveer 45 procent komt voor rekening van CRV, dat zelf zo’n 180 tot 200 stieren gestald heeft in Botucatu. Ook ki-organisaties als Select Sires, ABS, Alta en Semex laten sperma van hun stieren winnen op Bela Vista. ‘Vaak gaat het dan om stieren waarbij het produceren van sperma niet vanzelf gaat. Hier lukt het dan vaak toch’, geeft Den Hartog aan. Ook grotere melkvee- en vleesveebedrijven kloppen bij Bela Vista aan om sperma van hun stieren te laten invriezen.

Op naar 7,5 miljoen rietjes

Bij 4 miljoen rietjes blijft het niet, als het aan Den Hartog ligt. ‘In drie jaar tijd willen we groeien naar een productie van 7,5 miljoen rietjes’, zo ontvouwt hij de ambitieuze plannen. Afgelopen jaar kwamen er al 75 veldjes bij voor stieren, maar dat aantal moet in de ogen van Den Hartog nog verdubbelen. Ook staat de bouw van een tweede spermawinhal op het programma.

Met die opschaling hoopt Den Hartog ook de spermazet van CRV zelf te vergroten. Afgelopen jaar zette CRV 2,4 miljoen doses af, maar met dat aantal is de managing director nog niet tevreden. ‘We moeten zo snel mogelijk naar 3 miljoen rietjes. Maar uiteindelijk wil ik naar

6 miljoen, met vleesvee als belangrijkste afzetkanaal.' Vleesvee heeft nu een aandeel van 75 procent in de Braziliaanse inseminatiemarkt, evenredig verdeeld tussen nelore en angus. Dat laatste ras wordt ook veel gebruikt om te kruisen met nelore, sinds jaar en dag het grootste vleesras in Brazilië. 'Het angusras is gewild, omdat de dieren sneller groeien en het vlees meer gemarmerd is', weet Den Hartog. 'Het afmesten bij nelores duurt juist heel lang, maar ze zijn wel beter opgewassen tegen de omstandigheden in Brazilië. Het kruisen van deze rassen is daarom populair. Ook bij de tropische melkveerassen zien we een toename van het kruisen met angusstieren.' In de export speelt vleesvee eveneens een voorname rol. CRV exporteert vanuit Brazilië jaarlijks zo'n 130.000 doses per jaar. Het streven is dat binnen vijf jaar te verdrievoudigen tot zo'n 500.000 doses. 'Sperma van nelore en angusstieren kunnen we goed afzetten in omringende landen, terwijl we sperma van de tropische rassen gir en girolande exporteren naar landen als Ecuador, Colombia en Guatemala.'

Geen eigen fokprogramma's

Eigen fokprogramma's heeft CRV in Brazilië niet, niet voor holsteins en de tropische melkveerassen, maar evenmin voor de vleesveerassen. 'We contracteren stieren bij fokkers. Voor holsteins zijn we afhankelijk van de stieren uit het TPI- en NVI-programma. Er is hier best een goede markt voor NVI-stieren, maar negentig procent van de Braziliaanse holsteinmarkt is Amerikaans.'

Eerste webinar Young CRV gaat over Brazilië

Op donderdagavond 6 mei (20.00 uur) organiseert Young CRV in de serie CRV internationaal een webinar over 'Melken in Brazilië'. Young CRV is een initiatief van de drie jongerenraden van CRV. Zij organiseren dit webinar in samenwerking met Paul Vriesekoop, die lange tijd directeur was van CRV Lagoa en Bela Vista in Brazilië.

Aanmelden kan op www.cooperatie-crv.nl/webinar-melken-in-brazilie/ of scan de QR-code.

Een groeiende trend in Brazilië is ook de inzet van embryo's. 'Veehouders ontdekken dat ze op deze manier nog sneller vooruit kunnen gaan. Ik ken een melkveebedrijf dat door de inzet van embryo's in korte tijd gegroeid is naar een productie van 21.000 kilogram melk en dat naar 60.000 kilogram melk per dag wil', aldus Den Hartog. Het zijn niet alleen de melkveehouders die kansen zien in de inzet van embryo's. 'We zien een tendens dat ook vleesveehouders steeds vaker embryo's inzetten. Zij zien meerwaarde in een uniforme vleesproductie. Er zijn bedrijven die 5000 tot 10.000 embryo's per jaar inzetten.'

Luiz Marcos Curcio: 'We willen naar 40 kg per koe per dag'

Ruim 100 melkkoeien telt de veestapel van Luiz Marcos Curcio. De veehouder uit Itororó in de staat Minas Gerais bewerkt daarnaast 240 hectare grond, waarvan 130 hectare in gebruik is voor mais, soja en tarwe. Ook heeft hij 10 hectare eucalyptusbos.

Met zijn stamboekgeregistreerde holsteins, driekwart zwart- en een kwart roodbont, realiseert Curcio een productie van 34,7 kg melk per dag. Voor de melk ontvangt hij 32 eurocent per kilo. 'We kiezen voornamelijk voor holsteins vanwege productie, levensduur en

gezondheid', geeft Curcio aan. 'Bovendien is het gemakkelijk om holsteins te verkopen.' De Braziliaanse melkveehouder heeft zijn fokdoel helder voor ogen. 'We willen naar een gemiddelde melkproductie van 40 kg per koe per dag en we willen uiteindelijk dagelijks 5000 kg melk produceren.' Curcio kiest bewust voor kunstmatige inseminatie. 'De resultaten zijn prima en de kosten zijn te overzien.' Gemiddeld heeft hij voor de oudere koeien 2,13 inseminaties nodig. De tussenkaltijd ligt op 410 dagen.

